

محمد حسین عادل، اقتصاددان و دیپلمات پیشین در گفت‌وگو با «ایران»
از الزامات تحول در صنعت پتروشیمی کشور می‌گوید

ایران باید از خرید فناوری عبور کند و شریک فناوری شود

در میانه تحریم‌هایی که مسیر توسعه صنعتی ایران را باریک و پریچ کرده، بخش پتروشیمی همچنان چون شریان حیاتی در کالبد اقتصاد کشور جریان دارد و تکیه‌گاه اصلی برای تأمین ارز در روزهای دشوار به شمار می‌آید. با این حال، در نگاه محمد حسین عادل، اقتصاددان و دیپلمات پیشین، ادامه مسیر سنتی این صنعت دیگر پاسخگو نیست. او معتقد است: «استراتژی ما در حوزه پتروشیمی باید به طور کامل بازنگری شود؛ زیرا تکیه بر خودکفایی مطلق و پرهیز از مشارکت بین‌المللی در دنیای امروز مانع رشد و به‌روزرسانی است.» عادل تأکید دارد: «در سال‌هایی که صادرات نفت به حداقل رسید، همین صنعت بود که کشور را سرپا نگه داشت اما اگر بخواهیم رقابت‌پذیر بمانیم، باید از خرید صرف فناوری عبور کرده و به سمت همکاری‌های بلندمدت، سرمایه‌گذاری مشترک و مدیریت بین‌المللی حرکت کنیم؛ مدلی که هم فناوری را منتقل می‌کند و هم اعتماد را باز می‌سازد.»

نفت به حداقل رسیده، ارزآوری این بخش اهمیت فوق‌العاده‌ای داشته است.

یکی دیگر از جنبه‌های حیاتی پتروشیمی، نقش آن در شرایط تحریم است؛ زیرا فروش نفت در چنین شرایطی محدود می‌شود اما نیاز جهانی به محصولات پتروشیمی پایدار است. تبدیل مخازن نفت و گاز به محصولات پتروشیمی، ارزش افزوده بالایی ایجاد می‌کند و امکان فروش آن حتی در زمان تحریم، بیش از نفت وجود دارد. بنابراین ضروری است که کشور از توانمندی بالایی در صادرات محصولات پتروشیمی برخوردار باشد.

با این حال، برای به‌روزرسانی و توسعه این صنعت در شرایط تحریم، لازم است استراتژی بخش پتروشیمی به طور کامل بازنگری شود. تاکنون اکثر صنایع ما بر پایه اصل خودکفایی و دوری از مشارکت بین‌المللی شکل گرفته‌اند و استراتژی معمول، خرید فناوری و تبدیل آن به مالکیت داخلی بوده است، به طوری که

■ در شرایطی که اقتصاد ایران تحت تحریم قرار دارد، صنعت

پتروشیمی به‌عنوان یکی از بخش‌های اصلی صادرات و ارزآوری کشور نقش مهمی ایفا می‌کند. با توجه به تجربه ارزشمندتان در این حوزه، به نظر شما چگونه می‌توان این صنعت را در وضعیت کنونی اقتصاد جهانی تجهیز و به‌روزرسانی کرد تا بتواند در رقابت با کشورهای منطقه جایگاه خود را حفظ و تقویت کند؟

بخش پتروشیمی ایران یکی از مهم‌ترین ارکان اقتصادی کشور محسوب می‌شود؛ زیرا سهم بسیار بالایی در صادرات غیرنفتی دارد و به طور قابل توجهی درآمد ارزی کشور را تأمین می‌کند. این بخش همچنین فرصت‌های شغلی زیادی ایجاد کرده و بیش از ۱۲۰ هزار نفر شامل مهندسين، تکنیسین‌ها و کارکنان در آن مشغول به کار هستند. اگرچه سهم پتروشیمی در تولید ناخالص داخلی حدود پنج تا شش درصد است اما از نظر درآمد غیرنفتی، بین ۴۰ تا ۵۰ درصد درآمد نفتی کشور را تشکیل می‌دهد و در برخی دوره‌ها که صادرات

پتروشیمی
اروند

ایران

۲۶